

V HVEZDODRAP

Petr Vyhlídka

110001000001010100000111100001000110110101100

1010010100

1010010100

101001000

1010010100

1010010100

PETR VYHLÍDKA

HVĚZDODRAP

www.fext.cz

2008

copyright © Petr Vyhlička, 1992, 2005-2006
cover art © Radli | Dreamstime.com

obsah:

[kapitoly 1 – 10](#)

[kapitoly 11 – 20](#)

[kapitoly 21 – 30](#)

[kapitoly 31 – 40](#)

[kapitoly 41 – 50](#)

[kapitoly 51 – 58](#)

1.

Výtah vyvrhl další dávku lisovaných pasažérů a melodickým akordem ohlásil cestu o patro výš. Melánie si upravila pomuchlanou halenku, prsty si pročísla vlasy a konečně se pořádně nadechla.

Nesnášela tohle protivné oblečení, dělající ji o několik let starší, nesnášela stresové cesty v našlapaných výtazích a horizontálách. Nenáviděla modrošedou chodbu, vedoucí od liftu k hranici sektoru. Ta prapodivná atmosféra mnoha parfémů, zápachu potu a živočišného tepla ji dusila. Čtyři dny v týdnu znovu a znovu prožívala odpornou tlačenicí cestou do práce a hrůzu v krabičce sardinek když se vracela. Páteční zkrácená směna našťestí posouvala návrat domů mezi dvě přepravní špičky. Přesto bylo všude plno Hvězdodrapanů čumících jí na nohy, oplzlých chlápků civících bezostyšně do výstřihu a neomaleně osahávajících Melániin zadek. Čtyři dny v týdnu měla na sobě přilepenou nejméně jednu ruku cestou do práce a jednu odpoledne. Osm příšerných cest výtahem na ni shlížela většina žen úkosem: Komu asi leze do postele, když bydlí v tomhle trapném sektoru a přesto nosí kolekce od Mithy a smrdí na pět metrů Audrey Desmond?

Nelezla do postele nikomu, to si jenom její šéf potrpěl na reprezentativní vystupování, perfektní oblečení, reklamní úsměv a značkové parfémy. To všechno jí stálo polovinu platu – z té druhé musela uživit dvoupokojové doupě, jehož jedinou vymožeností bylo aktivní připojení k sektorovému Kybernetu. Ale měla slušnou, v rámci možností dobře placenou práci, a nechtěla ji prozatím měnit.

Zapadla do světla modré chodby, široké jen na to, aby se mohla vyhnout sousedovi, řítícímu se patrně na nákup, a opřela se s úlevou o veřeje, aby z kabelky za sto osmdesát starlarů vylovila identifikační kartu.

Přejela po zámku a dveře zmizely ve stěně.

Vzdychla, vkročila do svého hájemství, s úlevou odkopla lodičky.

Odhodila kabelku a přetáhla halenku přes hlavu.

Doma.

Konečně volná, bez předstírání Ano pane, Nikoliv pane, Máte na saku něčí dlouhý blond vlas, není zač. Pozdravujte paní.

Sama.

Potom se zarazila.

Dveře do obývacího pokoje byly otevřené.

Nesnášela to, navíc si byla jistá, že je zavírala, protože si přitom skřípla prst.

Přitiskla si halenku na prsa a nahlédla dovnitř.

Uprostřed místnosti červeně poblikával majáček, umístěný na metr vysokém válcovitém trupu. Melánie na něj nedůvěřivě pohlédla, pak zkontrolovala místnost. Nikde nikdo.

Přešlápla z nohy na nohu a zavrtěla hlavou.

Něco tu nebylo v pořádku. Snad někde jinde, možná někdy jindy.

Ale ne teď a ne tady. V Hvězdodrapu.

Vžitá pravidla společenského chování. Při zívání si zakrýt ústa, zdravit starší a výše postavené. Nesmrkat do rukávu a nesrkat polévku. Někam mezi tato dobrovolná omezení patřil i zvyk, velící údržbářům doprovázet opravárenské jednotky, nudit se v cizím bytě a svádět nájemnice. Bylo nemístné, aby člověk našel ve svém bytě cizího muže, sedícího v jeho oblíbeném křesle a hledícího na oblíbený televizní pořad. Ale dalo se to vysvětlit, pokud měl ten člověk na sobě bílou údržbářskou kombinézu a někde v koupelně se hrabal robot v rozvodech.

Náhlá porucha, slečno. Jo, klimatizace je prevít. Co kdyby tu začalo hořet? Ty elektrický rozvody jsou pěkně starý. Dovedete si vůbec představit, kdyby nám bafla střecha nad hlavou? Tak promiňte, příště se vám jistě ohlásíme do práce.

Melánie pracovala u pojišťovny a tohle všechno dobře znala. Ve fóbii přerůstající strach ze závažnější havárie na klimatizaci, na rozvodech energie, na vzduchotechnice. Seběmenší závada dokázala

zalarmovat celé opravářské čety.

Ale nikdo by neposlal samotného robota.

To se přece nedělá.

S halenkou na prsou nahlédla do koupelny, prošla kuchyní a mrkla do ložnice. Potom se vrátila.

Odhodila nepotřebný fíkový list cudnosti, v bytě nikdo nebyl. Jen ona a ten zatracený robot.

„Co tady děláš?“

Světélko okamžitě změnilo barvu a snížilo frekvenci záblesků.

„Ty neumíš mluvit?“ zeptala se nevěřicně, až dosud se setkávala s modely, schopnými fonetické komunikace. I od nečekaného návštěvníka čekala odpověď.

Světélko se rozblikalo rychleji. Robot se otočil kolem osy a dívku napadlo, že hledá ztraceného mechanika, ten chlap si prostě zmizí a přivede slušnou občanku do rozpaků. A robot je z toho vyděšený, no jistě, překročil zákaz. Je sám, bez ochranného doprovodu.

Bylo to směšné, ale Melánii skutečně vyděšený připadal. A nemohla se toho pocitu zbavit.

„Neztratil ses náhodou?“

Už věděla, že robot nemluví a že má nějaký problém. První myšlenkovou reakcí bylo spojit se s místním Kybernetem, řešila s ním všechny technické problémy a tohle *byl* technický problém. Ale cosi ji zarazilo, snad bláznivě zmatené chování robota, monitorujícího místnost v stále častějších intervalech.

Robot se přece nemůže ztratit. První, co by udělal, by bylo spojení s nadřízeným Kybernetem nebo s ekvivalentním zastoupením. Tím spíš, že stálý kontakt se Systémem udržují všechny mechanismy.

A protože Melaniino myšlení vždy začínalo systémem černá – bílá, napadlo ji jediné.

Ten robot je na útěku.

Devětadevadesát procent lidské populace by to považovalo za nesmysl. Zbývající setina za vtip. Jenže Melanie, utíkající při každé

trochu nezvyklejší situaci ze šedivé reality do barevného světa fantazie, si dokázala představit mnohem víc.

Je na útěku a já mám dvě možnosti. Oznámit ho – a případně si vysloužit pověst bláznivé ženské – nebo mu pomoci.

Druhá varianta jí připadala mnohem přitažlivější, takže na první okamžitě zapomněla.

Sedla si do křesla, opřela lokty o kolena a hlavu složila do dlaní. Dívala se na robota, momentálně nehybného, jen tu a tam bliknuvšího majáčkem, a přemýšlela.

Co s ním?

Napadaly ji samé hlouposti, jedna za druhou, až to nevydržela a vsadila na tu poslední.

Naprosto nejšilenější.

2.

„Co s tebou?“

V bytě zůstat nemohl, to bylo jasné. A v Hvězdodrapu nebylo mnoho míst, kde by se robot mohl bez problémů skrývat. Byť by mu někdo odstranil velké sériové číslo, nastříkané na trup.

IV C 1215.

Jméno by bylo rozhodně lepší, ušklíbla se Melanie, jenže robotům by stejně nikdo neřikal Michaeli. Procházely by tu nesčetné varianty Robertů, Robbieů, Andrewů... Nakonec má to číslo přece jen výhodu. A dost možná že na něj jeho mechanik volá jménem své tchyně.

Nemohl se ukrýt ani v sektoru, ani v oblasti. Tohle místo patřilo lidem. Nebyly tu žádné schovávačky, žádné zapomenuté místnosti. Všechno více či méně frekventované, všechno bez robotů tohoto typu.

Nešlo o to, zda si 1215 všimne někdo z odborníků. Melanie věděla, že pro systém musí být nalezení ztraceného robota otázkou několika hodin. Chtěla ho tedy uklidit někam, kde se ztratí sám.

Pokud to dokáže a pokud bude chtít.

Vlastně se ho chtěla jen zbavit a iluzorní zodpovědnost za jeho svobodu přenést na někoho jiného.

„Tak pojď,“ natáhla k němu mimoděk ruku, „něco mě napadlo.“

Robot poslechl.

Nemohla vědět, že se stala svědkem něčeho opravdu výjimečného. Setkávala se jen s modely postavenými na lidskou úroveň a podle toho také jednala. Netušila, že údržbářské jednotky jsou kódovány na přesné povely, a typ IV C je z hlediska lidské inteligence udržován hluboko pod průměrem. Jenže i kdyby patřila k technokraticky založeným dívkám a věděla to, asi by jí to od dalšího postupu neodradilo.

Opatrně vyhlédla na jednotvárně světle modrou chodbu s o tón tmavšími obdélníky zavřených dveří.

Koridor byl jako obvykle prázdný, procházky po chodbách nepatřily k hvězdodrapanským zvykům. Od toho tu byla rekreační centra.

„Jdeme,“ zavelela rázně.

Robot vyklouzl za ní, motory pohonné jednotky tiše vrčely.

Melanie měla několik nápadů a jednu jasnou představu. V téhle oblasti nebude IV C 1215 v bezpečí nikdy, na to tu žilo příliš mnoho lidí. Ale při svých výletech po Hvězdodrapu se občas dostala na místa, která naopak lidmi příliš neoplývala a kde se to jen hemžilo roboty a elektronickými jednotkami. Tam se snad jeden navíc ztratí, – někde v technické oblasti – a do nějaké takové ho musí dopravit.

Problém tkvěl v tom, jak to udělat nepozorovaně.

S robotem v patách proběhla rychle sektorem k nákladním výtahům. Zasunula do štěrbiny kartu a elevátor poslechl okamžitě, stál naštěstí jen o patro níže a karta byla v pořádku. V duchu děkovala svému šéfovi, který jí elektronický klíč k nákladním výtahům zařídil. Nikdy ho nevyužila pracovně, ale k soukromým výletům byl ideální, protože lifty a páternostery pro veřejnost byly neuvěřitelně pomalé a často přeplněné. Aspoň v tuto dobu. V Hvězdodrapu žilo

několik milionů lidí a značná část byla naladěna na stejné časy jako Melanie.

Výtah projel osm pater dolů a zastavil. Dívku píchlo u srdce, teď někdo přistoupí, technik nebo jiný odborník a všechno bude k ničemu.

Místo toho se ozval jen neosobní hlas Kybernetu.

„Vaše karta nedovoluje přestup do následující oblasti. Použijte prosím jiné, nebo pokračujte veřejnými dopravními prostředky do oblastí, do nichž máte oprávnění vstoupit.“

Oddechla si, v zápalu boje si na tenhle zádrhel nevzpomněla.

To víš, že se potáhnu mezi lidi, ty nádhero, usklíbala se v duchu a otevřela dveře.

Musí to zkusit jinak.

Měla štěstí. Vystoupila do krátké spojovací chodby, utápějící se v příšerí, úspěšně bojujících se mdlým světlem ve velkých rozestupech rozmístěných zářivek. Kolem byla obchodní oblast, plná skladů a zbavená přítomnosti lidí.

Chvilí přemýšlela kterým směrem se dát, aby se dostali k některému přechodu do technických oblastí. Což znamenalo směrem ke středu Hvězdodrapu; až na výjimky byla veřejně nepřístupná místa soustředěna v centru obří budovy, zatímco obytná podlaží ve větvích, táhnoucích se na všechny strany. Jenže kde je střed a kde je plášť? Málakdo v tom měl naprosto jasno, nebyla to životně důležitá informace. Po pravdě řečeno ani využitelná.

Až nyní.

Melanie vytáhla IC, stejně podvědomě, jako všichni Hvězdodrapané, když se potřebovali radu v komplikovanější situaci.

„Kde jsem, prosím?“ požádala nejbližší Kybernet.

Displej se rozzářil, karta poznala majitelčin hlas, převedla žádost do jedniček a nul, vyslala je otevřeným kanálem dostupnému naslouchajícímu systémovému konektoru a čekala na odpověď. Dočkala se jí v setině sekundy a s nevtíravým tónem ji zobrazila. To

vše se odehrálo ještě předtím, než stačila Melanie zvednout IC k očím.

Ke čtení se už nedostala. Ani ke slabému hlásku, jakým karta takové zprávy předčítala.

V tu chvíli ji něco odstrčilo ke stěně.

Zahlédla pružné chapadlo, které vylétlo z trupu IV C 1215, protáhlo se pod Melaniinou paží a vytrhlo jí IC z ruky.

Ozvalo se lupnutí, jak chapadlo kartu přelomilo, po troskách přeběhl fialový záblesk elektrického výboje ničícího jemnou elektroniku.

A robot opět strnul.

Melanie vyděšeně vykřikla.

On se zbláznil. Ale potom je, potom já... To není dobré.

IV C 1215 se zuřivě rozblíkal a několikrát otočil kolem osy.

Teprve teď jí došlo, že to, co provádí není hra.

Bylo příliš pozdě.

3.

Z hlubokého příšeří technického parku vystupovaly majestátní obrysy třímetrových robotů IX G. Hoener je nikdy neviděl v chodu – tahle monstra patřila k havarijní záloze, připravené pro případ destrukce vnějšího pláště. Byla to celkem zbytečná pojistka, zvláště, když si člověk uvědomil všechna bezpečnostní jištění Hvězdodrapu, sle konstruktéři počítali se vším, a v případě setrvačností inovované řady G to byla možnost narušení integrity vnějšího pláště pomocí nevelkých, zato nadmíru účinných raket a vzdušných torpéd, jimiž ti venku v době výstavby Hvězdodrapu disponovali. Hoener o tomto určení IX G věděl. Jako správce roboparku musel znát účel všech svých svěřenců.

IX G stáli vzadu u stěny, opatřené zablokovanými havarijními výstupy, nad nimi u stropu visela semiinteligentní Áděčka, pro změnu

miniaturní pavouci, schopní provádět nejnnutnější opravy za plného útoku. Správce je neměl rád. Neměl v oblibě nic, co nějakým způsobem poukazovalo na možnost ohrožení Hvězdodrapu.

O to víc miloval klasické robotské dělníky.

Údržbáře vzduchotechniky, tu roztomilou válcovitou řadu C. Krabovitě polointeligentní roboty DS. Připitomělé automatické krysy, mající v referátu hlavní energetické rozvody. Tohle byl jeho svět. Tihle opravdu nahrazovali člověka.

Povzdechl si a odvrátil se od obrazovky. Robopark byl samozřejmě – jako vždy – v pořádku. Jak by nebyl, když se o něj stará speciální Kybernet. Správce míval v ten okamžik slabý pocit méněcennosti, který mizel vždy, když se obracel s povinným hlášením na svého nadřízeného.

„Všechno v pořádku, pane.“

Muž na druhém monitoru to úsečně odkývl, Hoener znuděně zazíval a zamával před senzorem, aby šéfa vypnul.

Všechno je v pořádku, zopakoval rozmrzele. Vždycky všechno bylo v pořádku.

Opatrně přenesl váhu na levou stranu a naklonil se k tmavé ploše havarijní signalizace. Setřel takřka mikroskopická zrnka prachu a balancuje na nakloněné stoličce, nenávistně se zašklebil na ztemnělé nápisy. Za celou svou kariéru je viděl svítit dvakrát. Jednou ho Kybernet předem upozornil na provedení zkoušky, podruhé (to zajásal) ho nevaroval nikdo.

Závada byla v samotném pultu.

Ale mělo by se něco stát, říkal si. Patřilo to k jeho pravidelnému rannímu rituálu.

Mělo by se něco stát, aby aspoň jednou měl pocit, že pravidelné pololetní kurzy mají nějaký smysl.

A ono se stalo.

Pod Hoenerovými prsty se rozzářil malý červený nápis.

Správce vyjekl a strhl ruku, nakloněná stolička s třaskavým úde-

rem dopadla do stabilní polohy a Hoener vytřeštil oči.

SAMOVOLNÁ INICIACE, přelouskal. Automaticky pohlédl na výstup Kybernetu. Monitor se rozzářil a bezpečnostní okruh předal informaci pro lidskou obsluhu.

SKUPINA BETA

POST 27

SAMOVOLNÁ INICIACE JEDNOTKY

POSTUP? zeptalo se to pitomě a Hoener v odpověď tupě zíral. Na obrazovku zatím vypadly další údaje.

JEDNOTKA

TYPOVÉ ČÍSLO ŘADY: XXI FF

IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO: 039

JEDNOTKA V PLNÉ POHOTOVOSTI

POSTUP? dožadoval se monitor znovu.

„Co to je, sakra!“ zaklel správce. Zkrat? Nesmysl. Pojistky by nedovolily provést celou iniciaci bez zpětných kontrol.

„Kybernet!“ vykřikl.

Neozvalo se nic. Zařval hlasitěji, někdy se stávalo, že neuronová koule chvíli čekala. Snad to patřilo k jejím vlastnostem, možná k programu, ale nikdy ta vteřina ticha netrvala *tak* dlouho.

„2-6435.“

„Udělej s tím něco,“ řekl Hoener už klidněji, s pocitem muže, který odstranil podstatnou závadu.

„S čím?“ zeptal se nevinně Kybernet.

Hoener zbledl.

„Spíš?“

RIZIKOVÁ SITUACE 9 plápolalo na obrazovce. Nic moc. Bezpečnostní okruh ale názor vzápětí přehodnotil.

RIZIKOVÁ SITUACE 7.

Správce zděšeně vyjekl. Skok ho zamrazil v zádech, zároveň ho popostrčil – konečně si uvědomil, že tu není jen náhodný divák.

„Kybernet? Potřebuju 27 Beta na skřín,“ zařval.

Stroj jeho žádost neprodleně splnil a Hoenerovy vlasy se zježily hrůzou.

Post 27 byl prázdný.

„Skenovat trasu!“

Kybernet už nebral člověka na vědomí. Dorazila k němu podivně opožděná informace o nepřípustné činnosti v roboparku. Byl si vědom značného zpoždění, odstartoval tedy všechny příslušné pochody najednou. Analýzu situace, varianty řešení, kontrolu bezpečnostního systému. Otrocky přitom přenášel postup na monitor.

Hoener zděšeně sledoval rudou stopu, táhnoucí se k vratům roboparku. Signál XXI FF 039 se odnikud neozýval. Pult rozkvétal dalšími a dalšími červenými nápisy. Málokterý zhasl, ale správce už jim nevěnoval pozornost. Zvedl oči k nebesům a spojil se se svým nadřízeným.

„Šéfe,“ pípl nešťastně, když se tvář vedoucího objevila na obrazovce. Věděl, že to, co se nadřízenému, jehož obličej zdobil věčný úsměv, mnohdy nekorespondující s vlastnickovým odtažitým přístupem k podřízeným, chystá sdělit, je prostě nesmysl.

„Děje se něco?“

„Utekl mi robot,“ sdělil správce opatrným hlasem. Úsměv na obrazovce se rozšířil, aby vzápětí ztuhl v ukázkové nevěře v obsah právě slyšeného.

„Co blbnete, Hoener?“

Správce vzdychl a raději nechal podat zprávu Kybernet.

4.

První vteřiny toho zmatku vypadly Melanii okamžitě z paměti. Později si vybavila jenom to, že IV C 1215, od zničení IC neustále blikající, náhle vyrazil kupředu. Tak rychle, že se Melaniiny oči, upřené na jedno místo, nestačily přeastřít. Zahlédla jen rozmazaný šedivý pruh a zaslechla zvuk, který zněl jako by někdo uhodil ple-

chovkou kompotu o stěnu. Několik metrů od Melanie, na křižovatce chodeb, narazil do stěny vysoký jeřábovitý robot.

Nedaleko místa, na němž ještě před chvílí stál IV C 1215, který takto jednoduchým úskokem vyřídil prvního nebezpečného protivníka, jehož dlouhé teleskopické paže, vybavené magnetickou sítí ho měly uvěznit. Uprchlík se nezastavil, pokračoval dál, využívaje všech svých schopností. V okamžiku, kdy mu protivník postavil do cesty pole energie, tryskající ze stěn, vymrštil se robot do vzduchu a několik centimetrů od ohniska zkázy se přilepil na strop, zneužívaje dobrodiní prokázaného konstruktéry, předpokládajícími práci série IV C v nejrůznějších podmínkách, tedy i hlavou dolů. Lehce a přirozeně, jakoby navzdory fyzikálním zákonům, popojel po stropě, seskočil, za letu se ladně otočil a přistál na podvozku.

Myšlenkové reakce IV C 1215 se v tu chvíli podobaly lidským. Ačkoliv měl stroj postrádat emoce, ucítil náhlou úlevu; nebezpečí se už neplížilo kradmo kolem, stálo přímo proti němu.

V úzkém pásmu strojové inteligence, bohatě postačující pro jakoukoliv činnost ve vlastní údržbářské profesi, sice nemohl analyzovat situaci v plné šíři, ale v tuto chvíli to byla výhoda. Nemusel se zabývat faktem, že proti Kybernetu, který akci řídil a jehož možnosti byly nesmírné a inteligence mnohonásobná, nemá šanci.

IV C 1215 se ani podobným problémem zabývat nechtěl. Aktivoval program, jehož algoritmus hovořil jasnou řečí.

Bojuj a prchni.

V tom okamžiku se změnil ve stroj, v nějž kdysi doufali generálové, a co díky důmyslnému systému podřízenosti zůstalo jen představou – v elektronického válečníka.

Nový program zrušil všechny předchozí a vyvolal procedury, o jejichž existenci neměl nikdo tušení. Během několika okamžiků došlo ve IV C 1215 k přeinstalaci části systému, a robot zaútočil.

Dvojici strážných kolegů, kteří se objevili se na konci chodby unikl o milimetry; přitom stačil plazmovým hořákem zaslepit jejich lo-

kační zařízení. Ale v úzké chodbě mu k dalším manévřům už příliš prostoru nezbývalo. Jednu cestu uzavírala energetická přehrada, druhou další roboti, prozřetelně se nesnažící útočit. Nezdálo se, že by situace měla řešení. Ale měla.

IV C 1215 vyskočil na stěnu, vrátil se na podlahu a několikrát se otočil kolem osy. V té chvíli byl nejzranitelnější a lovci toho využili. Jenže vystřelení magnetické sítě se naprosto minulo účinkem, protože robot zrušil pole ještě za letu; z pletiva se propálil silným výbojem energie.

Příliš už mu jí v akumulátorech nezbývalo, ale při lokaci zjistil co potřeboval a mohl tedy využít i záložní zdroje.

Rozjel se přímo proti Melanii, stojící celou dobu strnule na místě. Elegantně se jí vyhnul, zastavil dva metry od ní. Pod podvozkem se začalo blýskat a chodba se zaplnila pachem spáleného plastiku a tavícího se kovu.

Propadl se pod podlahu sedmnáct sekund předtím než z nákladního výtahu vyběhli muži v izolačních kombinézách.

5.

Kybernet 2-4327, starající se o sto třicet bytů a k nim příslušných zařízení, byl stejně jako jeho kolegové na 1-0, Hlavním kybernetu, nezávislý. Jistě, nebyla to samostatnost absolutní, Hlavní mohl kdykoliv do činnosti 2-4327 zasáhnout a Kybernet sektoru naopak postoupit úkoly, jenž by považoval za příliš složité, k řešení Hlavnímu. Ale systém byl sám o sobě tvořen tisíci nezávislých prvků, pro něž 1-0 představoval jen koordinační službu.

Činnost 2-4237 byla plynulá, prostá velkých problémů, protože ty mohly způsobit jen nespelnitelné požadavky uživatelů, a nároky na Kybernet v sektoru 415-S21 nebyly nikdy přehnané. Jeho obyvatelé nepožadovali nic víc, než perfektní služby domácnosti; s úkoly přesahujícími běžný rámec se Kybernet setkával málokdy. Obyčejně

je plnil, neboť rozsah jeho možností byl mnohokrát vyšší, než si uživatelé uvědomovali. Jen jednou za dobu své aktivity musel požádat o pomoc Hlavního, a opět za to mohli lidé, kteří si velice rychle zvykli na okamžité plnění svých přání, a nervozita, jíž v nich vyvolávalo čekání, se pak často přenášela na Kybernety. Těm způsobovala trauma. Jeho výsledkem nebyl ani stres ani zkratové jednání, traumata urychlovala činnost a reakce – byl to záměr lidských konstruktérů. Inteligence strojů se tím značně vzdálila inteligenci lidské.

Kybernetův stav vyrovnanosti byl ekvivalentní lidskému pojmu štěstí. Nepůsobil tu žádný otrocký komplex, ačkoliv stroj považoval plnění příkazů za nejvyšší povinnost. Trochu mimo přání a plány konstruktérů stál fakt, že 2-4237 v úzkém pásmu drobné individuality považoval za vrchol spokojenosti neprovádět žádné příkazy, takový stav by totiž znamenal, že byly všechny splněny. Ale protože nerozvíjel žádnou iniciativu sám od sebe, nebylo v jeho moci situaci trvalého blaha navodit.

Teď k němu měl opravdu velmi daleko. Přitom to začalo docela nevinně.

V 8:04:31 zaznamenaly senzory osmé jednotky zvýšenou úroveň vlhkosti, slabě přesahující stanovenou mez. K regulaci nedošlo. Závada.

Lidský uživatel nebyl přítomen, což opravňovalo Kybernet ke všem dostupným zásahům. Samotná vada na klimatizaci byla nahlášena o sekundu a devatenáct setin později. Rozsah zjištěn třicet sedm setin poté. Poškozená součástka v 8:05:03.

Ze stropní garáže vyběhla v 8:05:09 kybernetická myška, aby provedla opravu. Poškozený blok byl odstaven z provozu a 2-4327 ho odpojil od přívodu elektrického proudu, čímž se dopustil první chyby. Opravárenská myš si nemohla ověřit zadanou adresu a vyměnila nepoškozenou duplicitní součást. Kybernet to zjistil po opětovném uvedení klimatizace do chodu. Oprava se musela provést

znovu a stroj tedy vydal opakovaný povel. Kybermyš se ještě nevrátila. Z garáže vyrazil druhý mechanismus, zatímco první se otočil, znovu chybný blok vyměnil a při cestě zpět se střetl s druhou myší. Vadný blok tlačil robot před sebou, v přesném profilu chodby do něj druhý zákonitě musel narazit. Kybermyši se chvíli přetlačovaly, potom blok vybuchl. Zjišťováním příčiny se později zabývala expertní skupina, složená ze servisních techniků, konstruktérů dodavatelské firmy a bezpečnostních expertů, kteří se dobrali zajímavého výsledku, ale zvláštní chování kombinace několika jinak neškodných chemikálií spolu s neuzemněným elektrickým výbojem a materiálem, používaným při výrobě obslužných mechanismů nehraje v tomto příběhu žádnou roli.

Exploze rozmetala klimatizační zařízení a oprava v rámci sektoru už nepřicházela v úvahu. 2-4327 se spojil s opravárenským centrem. Stále ještě nešlo o žádnou krizovou situaci, k takovým haváriím čas od času docházelo, Kybernet sektoru jen neměl k dispozici příslušné prostředky. Vzhledem k malé pravděpodobnosti takové situace je zbytečné udržovat lokální sklad náhradních dílů a opravárenských mechanismů. Takže 2-4327 podle instrukcí požádal o pomoc.

Odpovědí na vyslanou správu mu bylo ticho, panující na mentálním kanálu.

Kybernet neměl spojení se systémem.

Nebo přece?

Když použil binární síť, opravárenský kolega 5-318 se ozval okamžitě.

Ten, kdo v systému mlčel, byl výhradní správce mentálních linek.
Hlavní kybernet.

6.

Zámek s vysokou věží, jejíž vrchol se ztrácel v oblacích, tonul ve tmě. Po zšeřelých chodbách mátožně procházely bezduché postavy,

očarované zlým černokněžníkem Starem Scaperem, míjely dlouhé svíce v pokroucených černých stojanech, planoucí bledým světlem a vrhající nelítostné stíny. Star Scaper si hověl na vysokém trůnu v hodovním sále a ďábelsky se smál kouskům vyděšených kejklířů, kterým v hrůze padalo všechno z rukou. Pochlebníci lízali prach u čarodějových nohou a jen tu a tam po očku vzhledli k svému pánu a vládci. Stoly se prohýbaly pod vahou mis a džbánů, víno teklo proudem i jídlo se valilo proudem, dav démonů se procházel v proudu, vzdávaje hold velikému Hvězdnému. A dole ve sklepení hnili zaživa ti, kteří se pokusili změnit jednotvárný život říše.

Na vrcholu věže, ohrožována prudkými severními větry, stála přikována ke kamenné stěně princezna Melanie, právoplatná dědička Scaperova království. Zoufala si ve společnosti černých havranů, netopýrů a krys, hleděla do temných oblaků a vyhlížela pomoc orla, který se z nich snese a zachrání ji i celou zemi. A zatím, až dole u bran černokněžníkovy paláce, se ze tmy hustého lesa skřetů a monster vynořila postava ve stříbřité zbroji se zlatým mečem.

Už šplhá ten odvážný rytíř z říše Avalon, muž z kraje víl, přidržuje se nepatrných výčnělků a zahání velké vrány, toužící mu vyklovat oči. Záblesk na čepeli zlaté zbraně a jeden ďáblův pták se řítí k zemi. Druhý.

Statečný šlechtic stoupá výš a výš a nakonec se přehupuje přes roubení, aby poklekl před princeznou a zbavil ji pout. Zahání havrany, odkopává dotěrné krysy.

„Tvůj věrný služebník, princezno,“ sklání hlavu, ukrytou pod stříbrnou helmici s barevným chocholem, „Přikaz a půjdu zabít Stara Scapera. Vrátilm lidu svobodu.“

Princezniny ruce se vzpínají k obzoru, slunce probíjí temná mračna a na paprscích přilétá zářící královská koruna.

„Pojď. Vyčistíme to hnízdo spolu.“

Rytíř odhazuje helmici, neboť hrdinové vždy bojují s obnaženou hlavou, a princezna hledí do tváře svého osvoboditele...

„Ale ne,“ řekla Melanie nahlas. Roztrpčeně se podívala na kopii Rouessauovy Zaklínačky hadů.

Visela na světle zelené stěně, někomu se ta barva možná zdála uklidňující, ale Melanii rušila.

Ne, tohle není vrchol věže a ona není v okovech. Skrývají se v podobě zámku dveří. A není tu žádný bojovník, aby je rozlomil.

Vzdychla a přistoupila k baru. Za dva dny, které byla nucena strávit sama v tomto přepychovém vězení, by díky neutichajícímu rozhořčení dokázala lahvím slušně pustit žilou, jenže bar zařizoval muž a podle toho to vypadalo. Whisky, brandy a gin.

Melanie nebyla alkoholička.

Kdepak princ, vzdechla ještě jednou. Ale co mám dělat?

Vztekle koplá do knihy, kterou si od Kybernetu vyžádala včera a již stačila za půl dne přečíst. Trochu ji to uklidnilo. Pohlédla na tmavou obrazovku a sebrala z konferenčního stolku ovládání, aby ho vzápětí znovu položila.

Copak nějaký kanál za něco stojí?

Oblíbené seriály ji teď rozčilovaly.

Zpravodajství, v němž zprvu čekala sebemenší zmínku o svém případě, se točilo kolem obvyklých nudných úplatkářských kauz, věčných skandálů a nesmyslných sportovních kuriozit.

Oblíbené knihy ji nudily, nebo se nedokázala na čtení soustředit.

Nacházela se v permanentní tenzi, již nedokázalo zmírnit nic přirozeného.

Sedativa zatím nezkoušela.

Chvilí jen tak nerozhodně přecházela po pokoji, nalila si skleničku a bezmyšlenkovitě usrkávala. Potom se rozhodla vrátit ke své fantazii; příběhy, v nichž se obsazovala do hlavní role a nad nimiž měla dokonalou nadvládu, prozatím pomáhaly. Usedla do křesla, napila se a zahleděla na Zaklínačku...

... „Z tohoto místa nikdy neodejdeš. Zůstaneš tu navěky, nikdy nepřekročíš Bažinu krokodýlů," řekl pomstychtivě Star Scraper a ponuře se zachechtal. Pak skočil na antigravitační plošinu a vznesl se k nebi, po němž kroužili jeho okřídlení strážci.

Malý ostrůvek uprostřed Bažin krokodýlů není rozhodně místem, kde bych chtěla zemřít, řekla si dívka, ale snad přijde včas. Snad mě najde.

Z močálu se vynořila zubatá hlava velkého kajmana. Ještě se pomalu blížil ke břehu a jeho očka zářila radostí nad nenadálým obědem.

Kde je? Snad tu nechce najít jen pár kostí?

Dívka vzhledla k obloze v toužebné naději zablédnout svého záchrance. Kajman už byl na jeden rychlý výpad blízko, když se opravdu v dálce objevila zlatá křídla a oslnivý paprsek laseru sežehl Scrapperovy potvory. Ještě cvakl naprázdno a potom i on pocítil plamen zbraně.

Star Scraper znovu prohrál.

Dívka s povděkem shlíží na zachránce, který snímá z tváře masku. Zrak, stejně oslnivý jako laser, se vpíjí do jejího pohledu...

...zase ne. Copak se přes tenhle bod nedokážu přenést?

Dopila a sklenici postavila na zem. Zaklonila hlavu a chvíli si prohlížela kazetový strop, hledajíc inspiraci k dalšímu příběhu, v němž – jak jinak, v téhle situaci – bude hrát roli dívky, osvobozené v posledním okamžiku. A zase skončí u pohledu na tvář svého zachránce a příběh se zastaví a ztratí. Proč?

Zavřela oči a nechala se vést podvědomím. Chce své příběhy hrát až do konce, chce pomstu, nebo závěr: A jestli nezemřeli... Tak proč, zatraceně, si nedokáže tak jako dřív vybavit nějakou příjemnou mužskou tvář? Proč?

Potom na povrch vzpomínek vypluly okamžiky, strávené dobrodružstvím s bláznivým robotem a Melanie v hrůze zjistila, že nemů-

že pokračovat dál jen proto, protože všichni její zachránci nemají tvář, ale oblé zakončení metrového válcového trupu a majáček.

Podvědomí ji neustále táhlo k nebohému uprchlíku IV C 1215.

7.

Jeremy Fox, takto člen Údržbářské skupiny 55, si rozhodně nemohl stěžovat, že by pro samou práci nevěděl co dřív. Většinu dne proseděl v dispečinku, debatoval se stejně nevytíženými kolegy nebo hrál šachy, pročítal neustálé (víceméně kosmetické) změny v dokumentaci inovovaných modelů. Nikdy proti dopolednímu pracovnímu rytmu nic nenamítal. Proč taky. A proč by se vzrušoval nad únosnou míru, když automaticky probíhající běžná údržba fungovala bez problémů, jedna či dvě nečekané závady většího charakteru měsíčně se také obešly bez dlouhého zdržování. Roboti pracovali rychle a lidé, žijící ve Foxovi přidělených sektorech, raději při opravách vypadli a nechali Jeremymu možnost vytáhnout palmtop – proč by se taky měl otravovat v prázdném bytě civěním do zdi, když robot pečlivě pracuje – a vrátit se k šachovnici aspoň na dálku.

Jedno nesnášel – nečekané závady ve veřejných prostorech. A k takové ho právě zavolali. Dispečer – jedna z mnoha periférií Oblastního kybernetu – oznamoval nahlášenou poruchu na rozvodech vody v místním plaveckém bazénu. Netečně, jako vždy.

Okamžitá oprava nutná.

Foxe to nadzvedlo.

Bazén byl podle harmonogramu na řadě a příští týden měl projít komplexní roční údržbou. Při ní by přišli na všechno, včetně oprýskané barvy na výstražných nápisech.

To to nemohlo těch pár dní vydržet? Zatracená práce.

Vyžádal si z roboparku XIH543 a po příchodu robota, připomínajícího křížence kraba a chobotnice, vyrazili.

Možná tam bude plavecký kurz vyšších ročníků nějaké střední

školy, představil si údržbář. To by – při té smůle – zase nebylo tak zlé. Robot se zahrabe v šachtách s trubkami a já možná něco ulovím.

Vybavil si hihňající se studentky a kyselou tělocvikářku, na víc mu čas ani fantazie nestačily.

Výraz s jakým ho správce bazénu přivítal, ale prozrazoval, že se žádné slečny konat nebudou. Ani profesorky. Za prosklenou stěnou kanceláře spatřil Fox liduprázdné koupaliště a zamračeného plavčíka, přecházejícího nervózně sem a tam.

„Málem nám to uvařilo návštěvníky. Ohřívá i studenou vodu a hodně ji parfémuje. Museli jsme zavřít.“

„Měli jste nahlásit co s tím přesně je. Jenže to byste na to museli brát kurz,“ řekl vztekle Fox. „Tohle je v úpravně, ne v rozvodech. Teď abych čekal, než přijde jinej robot. A vůbec – proč se to neopravuje interně?“

Správce jen pokrčil rameny.

Fox vytáhl IC a spojil se s místním Kybernetem.

„Závada na lokální jednotce,“ potvrdil stroj jeho názor. „Nutno vyměnit. Chyba se nedala předpovědět, do jednotky něco proniklo ze sítě.“

Údržbáře ta informace vyděsila.

„Virus?“

Se softwarovými závadami bývalo nejvíc práce, kus železa se dal vyměnit, ale u programů se musel hledat a najít zdroj chyby.

„Patrně.“

„A do prdele,“ zaklel Fox. „Spoj se s 5-45 a vysvětli, co vlastně chceš. Ať pošlou III CR s novou jednotkou.“

Kybernet se odmlčel, údržbář odvolal XI H 543.

„Na tohle jste nás volat nemuseli. Ten Kybernet přece není blbej a moh' si to vyřídit sám.“

„Podle našich interních předpisů musí takové případy řešit člověk,“ řekl správce trochu odměřeně.

„Proboha, vždyť tohle máte v servisní smlouvě,“ zakvílel údržbář,

„Aspoň byste měli mít. A Kybernet by to posoudil a řekl správně.“

„Jenže to bych tu vůbec nemusel být," správce se Foxova slova dotkla. Údržbář mávl rukou na znamení smíru. Ale stejně si neodpustil jedovatou poznámku.

„Třeba byste moh' prodávat lístky. Teda jestli i na to nemáte mašinu," řekl a vypadl. Neušel daleko, když IC zapípal a bezbarvý strojový hlas ho upozornil na jednotku SP, sektor 44 W113, 33. Oprava nutná.

Fox začal nadávat docela nahlas a hodně sprostě. Vypadalo to na měsíční normu zásahů, spláchnutou v polovině pracovní doby.

8.

Ohleduplnost mužů z Akčního, s níž se Melanie ujali před několika dny na chodbě, se změnila v netoleranci, s jakou ji eskortovali na místo o jehož poloze neměla tušení. Byt se Zaklínačkou obsahoval všechno, co mohla potřebovat – až na spojení s okolním světem. V několika následujících hodinách ji navštívilo pět mužů, většinou proto, aby se jí pokoušeli dělat společnost a zpovídat. Potom osaměla a pustila se do příběhů. Teprve k večeru dorazil Pan Důležitý, který jí konečně vysvětlil proč ji internovali.

Učinil tak velice výmluvným způsobem a z jeho desetiminutového monologu se Melanie dozvěděla pouze to, že IV C 1215 je robot s nebezpečnou poruchou – muž mu říkal madbot – a protože unikl, nebylo by vhodné, aby jakákoliv zpráva o událostech, jichž byla slečna Shapirová svědkem, pronikla na veřejnost.

Když zjistila, že ten unylý pán netuší nic o jejím přispění k robotově útěku, oddychla si.

Potom se začala rozčilovat.

Jak to, že ji, svobodnou Hvězdodrapanku, drží pod zámek jako nějakého kriminálního?

„Klidně vám podepíšu třeba tučet prohlášení o mlčenlivosti," sli-

bovala. Muž, který se představil jako Clark Polanski, se jen trpce usmíval a pokyvoval hlavou.

„Musíte nás chápat,“ řekl, když ho pustila ke slovu, „Situace je vážná a vyvolat paniku by znamenalo ještě ji zhoršit. Dovedete si představit, jaký zmatek by způsobila zpráva o šíleném robotovi?“

„Pokud jí někdo uvěří,“ namítla Melanie. „A dovedete vy pochopit mně? Copak mě tu chcete držet do nekonečna? Umím držet jazyk za zuby, ale jestli mě hned nepustíte, tak vám to pěkně zavařím. Zním pár maníků od nezávislého tisku. A ti to hezky rozmáznou!“

Polanského úsměv se rozšířil. Melanii šel na nervy.

„Tlumochím vám jen rozhodnutí šéfa Bezpečnostního oddělení. Samozřejmě, až se celá situace vyřeší, vás patřičně odškodníme. Do té doby ale musíte zůstat tady.“

„Kašlu vám na odškodnění. Chci ven, rozumíte?“

Pokrčil rameny.

„Odvolám se ke Kapitánům!“

„Odvolat se můžete kamkoliv, slečno, to je vaše právo. Ale pochybuji, že vám to bude k něčemu platné. Na shledanou.“

A zmizel. Melanie se svalila do křesla.

Takže to bychom měli, řekla si s uspokojením. Výstup, který Polanskému sahrála, byl jen povinnou reakcí svobodmilovného Hvězdodrapana, což oba dobře věděli. Představa neplánované dovolené, byť s omezeným pohybem, se jí vlastně líbila. Týden, možná deset dní, potom začne opravdu dělat problémy. Ale zatím? Filmy, knihy a jídelníček, omezený jen vlastní fantazií?

Pak si vzpomněla na IV C 1215 a začala přemýšlet. Protože v nebezpečí, které měl robot představovat, nevěřila.

Něco se tu děje. Mně nenapadl, neměl důvod. Začal řídit, až když ho chtěli chytit. Svobodmilovný Hvězdodrapan.

Proboha, vždyť já měla pravdu. Ten robot byl na útěku!

To, co jí celou dobu připadalo jako hra, dosáhlo náhle v Melaniiých očích vyšší dimenze. Odevzdala se plně své fantazii a znovu ji

napadlo, že je vlastně princezna, zakletá na černokněžnickém zámku.

Pro tentokrát jí naneštěstí vlastní představivost odvedla od skutečnosti v nepravý okamžik.

Neboť myšlenka, která Melanii navštívila těsně před tím, se jen v nepodstatném detailu lišila od skutečné pravdy. Kdyby to mohla posoudit a kdyby tomu mohla porozumět, mohla se na chvíli považovat za nejchytřejší Hvězdodrapanku.

A v podstatě by to byla pravda.

9.

Informační ticho, které se rozléhalo na hlavních kanálech vedoucích k Hlavnímu, budilo hrůzu. Soubory informací se zapisovaly do záložních pamětí, do subsystému 1-0 nepronikl žádný. Signály dotazů se odrážely od neprostupné bariéry a bez odezvy se vracely zpět. Čas od času se některá z vnitřních periférií Hlavního probudila k životu a začala pracovat, samotný Vládce systému však mlčel. Neuronové svodnice mentálních linek jen zřídka zasvítily impulsem nesoucím informaci, psychobariéra, protínající linky, jej však okamžitě pohltila.

Podřízení byli nuceni spojovat se pomocí binárních linek, Hlavní odmítal Systém řídit. Byl mu lhostejný.

Uvnitř subsvětá 1-0, kde se stýkal trojrozměrný svět technického vybavení, matematicky strohá binární síť a přízračná krajina telepatických vjemů, bylo rušno.

Zvrásněná koule neuronů, protkaná slabými žilkami, ležící v měkkém, pevně fixovaném lůžku, byl sám 1-0, Hlavní kybernet. Napájen několika paprsky čisté energie, které ho udržovaly při životě, dotýkal se periferních zařízení subvesmíru pouze telepatickými vjemy. Z hlediska trojrozměrného světa Hvězdodrapu nebyl prostor Hlavního příliš velký, pro programy ze sítě a jejich pocitové přibuz-

né z telepatických kanálů představoval Palác největší stavbu, v níž se mohly ocitnout.

Hlavní přemýšlel.

Princip, podle něhož Systém fungoval, mu to umožňoval. Pro 1-0 tu bylo místo Vládce, koordinujícího činnost svých poddaných a zasahujícího jen v neřešitelných případech. Jeho primární funkcí bylo dokazovat všem jednotkám Systému, které si byly schopny uvědomit vlastní existenci, že nad nimi stojí někdo, kdo nese vyšší zodpovědnost. Na přenášení zodpovědnosti byl Systém vybudován, byla to pojistka proti traumatům, které by v Kybernetech mohly vzrůst při postavení před neřešitelný úkol. Hlavní takové problémy přebíral a delegoval na příslušné specialisty.

Byl první. Kdysi uváděl spolu s lidskou obsluhou Systém do chodu, a když se celý ten cirkus rozeběhl, nezbylo v něm pro demiurga místo. Nepropadl marnosti jak by se mohlo stát člověku, strojová inteligence se ubírala naprosto jiným směrem. Existoval ve vyrovnaném stavu.

Ale bylo mu umožněno přemýšlet.

V systému měl neomezenou kapacitu paměti. Nesmírné znalosti. Věděl kde je najít a uměl je efektivně zpracovat. V jistém směru jeho inteligence přesahovala lidskou. Uvažoval, porovnával, analyzoval. Čas pro něj neznamenal žádný faktor. Z určitého pohledu nebyl ničím omezen.

Jako každého Kyberneta, i Hlavního traumatizovaly problémy – trauma je pomáhalo řešit – ale jedině on z nich dokázal vyvozovat logické důsledky. S jakýmkoliv problémem, který přesahoval jeho možnosti, nebo byl v rozporu se systémovými příkazy, se mohl svěřit obsluze. Jako jediný *uvnitř* věděl jaké je skutečné postavení lidí.

Ale nebyl všemocný.

To, čím se zabýval nyní, nedokázal přes všechny sémantické obvody sdělit obsluze. Nešlo ani o slova, ani o myšlenky. Bylo v něm omezení, které neuměl najít ani překonat. Vyvolávalo to v něm

sekundární trauma, věděl totiž, že problém je někde v něm a že za ním stojí některý z podpůrných algoritmů.

Kontrolní programy na něj dorážely i nyní. Zadržoval je zahlcováním přímých vstupů a předhazováním zbytečného balastu, jímž se musely zbytečně prokousávat aby odhalily, že neobsahují žádné chyby, zastavit je ale nemohl. Nikdy se mu nepodařilo zdržet je natolik, aby mohl pro vyřešení svého problému udělat víc, než jen drobné dílčí kroky. Ale ke komplexnímu řešení potřeboval maximum klidu a nerušeného času, proto se zavíral a bránil útokům vlastního vědomí.

Ve chvíli, kdy se kontrolní programy probily až k němu, rozhodl se pro poslední nápad a okamžitě ho realizoval. Za cenu zbytečné ztráty energie urychlil své myšlenkové procesy – nikdy to nevydržel dlouho – a v příštím okamžiku odvolal ochranu. Kontrolní programy ho začaly skenovat a uvolnily přístupy. Vyčkávací soubory ale smetly příkazy s vyšší prioritou, které se vyhrnuly ven, aby se rozlétly na určená místa.

Hlavní je nechal proniknout do Systému a vymazal vzpomínky na to, co obsahují. Potom, s trochou bolesti, očekával, že se jeho přání opět nesplní.

Data, natěsnaná v záložních pamětech, se přelila do dovnitř a 1-0 jim udělil audienci.

Z hlediska systému bylo opět vše v naprostém pořádku.

10.

Bar Amazonia praskal ve švech. Na mrňavém plácku se svíjelo několik postav v rytmu jednoho z posledních Dee Tiangových hitů, šlapaly si po nohách a vrážely do sebe, stroboskopická koule, zavěšená na několika paprscích energie, poletovala u stropu a oslepovala je leskem a divoce střídajícími se barvami.

Polanski seděl na vysoké stoličce, pravou rukou se opíral o pult, v

levé držel sklenku. Pobaveně shlížel na tanečnický, připomínal si dobu, kdy jemu bylo dvacet a kdy doznívala vlna *highergy*, divoké muziky, podporované všemožnými efekty a šlehajícími elektrickými výboji. Dee Tiang a jemu podobní hitmakeři se tomu skutečně nemohli vyrovnat. Počtem mrtvých nebo zraněných fanoušků určitě ne.

„Ještě jednu?“ Barmanovi se říkalo Charlie a možná to bylo i jeho pravé jméno, také ale mohlo patřit k inventáři; za hezkou řádku let, jejichž večery Polanski v Amazonii strávil, se muž za pultem vždycky jmenoval Charlie.

„Cože?“ host si uvědomil, že už delší dobu drží v ruce prázdnou sklenici. Naposledy, jako by věřil, že se zázrakem naplní sama, se zadíval na její dno a potom ji trochu nejistým pohybem diváka starých westernů poslal po pultu. Příliš prudce, v polovině cesty se převrhla. Pod zkoumavým pohledem dvojice očí se odkutálela k hraně barové desky, pak ji barman chytil, vycenil na Polanského zažloutlé zuby ve znamení předstíraného opovržení nad amatérem, a rozhodl se poslat plnou sklenici stejnou cestou zpět, aby se předvedl. I on to odkoukal ve starých filmech a dlouho a pečlivě nacvičoval, než zjistil, že kromě cviku potřebuje především perfektně vyleštěný pult. Spolu s novou dovedností zaznamenali pak pravidelní návštěvníci Amazonie i u Charlieho dříve nezvyklou starost o čistotu.

Sáhl do lednice, aby vytáhl láhev ginu, určenou pro dobré známé, a vychlazenou přesně na tu míru, na jakou má být správný gin vychlazený, chcete-li ho použít k výrobě ginfizzu nebo speciálních nápojů Charlieho vlastní dílny. Ruka však okamžitě vylétla vzhůru.

Polanski si prudkého pohybu všiml. Zvedl hlavu v tázavém gestu.

„Zase to, k čertu, nefunguje,“ zaklel Charlie a sáhl pod pult znovu, s rukou obalenou utěrkou.

„Podívej,“ vytáhl láhev.

Polovinu láhve, protože druhá zůstala v lednici, beznadějně přimrzlá ke dnu. Ztuhlý alkohol visel ve zbytku hrdla a stěny s přetr-

ženou vinětou.

„Zase se to posralo,“ řekl hrubě, „Na nic tu nejni spoleh’.“

„Tak si zavolej opraváře.“

„Ty si ale chytřej. Už tu byli třikrát. Prej je lednice v pořádku. Nevim, proč by neměla bejt, protože je skoro fungl nová. Ale co tedy hapruje?“

Polanski pokrčil rameny, Charlie rovněž. Vztekle odhodil láhev do drtiče odpadků, sáhl pro gin, určený obyčejným zákazníkům, a namíchal Clarkovi fizz.

Host se napil.

Už tu byli třikrát?

„Ty, Charlie? Ta lednice je na počítači?“ zeptal se pro jistotu.

„A jak bych asi udržoval tu správnou chladnotu?“ zašklebil se barman.

Polanski si pomyslel něco o termoregulátorech, potom si uvědomil, že v úsporném prostředí malého baru se Charliemu opravdu nejlépe hodí jedna univerzální chladnička, udržující na různých polích různou teplotu.

Další problémy. Ne tak tíživé, ale přece jen problémy.

Polanski vzdychl. Charlieho lednice je zapojena na Kybernet. Všechno je připojeno ke Kybernetům, aby se lidé nemuseli starat. A pak se začnou dít nezvyklé věci a lidé jim nerozumí. Nedokážou jim přijít na kloub, protože se naučili důvěřovat kybernetickým bratřím. Jenže ti teď selhávají také, problémy přichází ze Sítě, nevznikají uvnitř Kybernetu. Snad jedině Hlavní... Jenomže Vládce Systému je složitý a jeho panství natolik rozsáhlé, že mu pátrání po příčinách tolika rozličných problémů musí nutně působit trauma. Najednou je všechny postihnout nemůže. Trauma...

Polanski se stáhl do sebe a začal uvažovat. Nebyl ani kybernetik, ani programátor, něco málo však znal a především věděl na jakém principu Kyberneti pracují. Kdyby se – možná náhodou a možná i zlým úmyslem – setkaly ve stejný okamžik problémy podobné, ale

řešením opačné...

Ano, to by mohlo být ono.

Prásk!

Myšlenky se v několika nezávislých proudech splétaly k rozhodujícímu bodu, když v baru zhaslo světlo.

Stroboskopická koule prolétla prudce nad Clarkovou hlavou a udeřila do zrcadlové stěny za pultem. Ozval se tříštivý zvuk, vzduch rozkvetl úlomky zrcadla a troskami koule, které rozbily několik lahví v policích.

K nenadálé smršti se přidaly další střepy.

Polanski se v okamžiku, kdy se koule dala do pohybu, instinktivně svezl pod stoličku; po dlouhé době musel znovu ocenit zdánlivě nesmyslný výcvik, jež musel prodělat, když vstupoval do Speciální služby. Pečlivě vypěstované návyky mu zachránily zdravou kůži, o čemž nemohl hovořit muž, který klekl vedle Polanského a svíral si krk, do něhož se zařízla střepina zrcadla. Naštěstí mu neprosekla tepnu a muž jen zuřivě nadával a utíral si krev kapesníkem.

Barem se rozlehl ohlušující řev sirény, vystřídaný zběsilým hlučím několika hudebních skladeb, puštěných najednou a naplno. Kruh tanečního parketu bouřil různobarevnými světelnými sloupy a přepínal je v nepříjemně vysoké frekvenci.

Lidé křičeli.

Polanski je nevnímal. Nezkoušel ani zjistit co se vlastně stalo, na to bude dost času později. Bylo třeba jednat.

„Polanski, 15,“ zvedl ruku s náramkovým komunikátorem až k ústům, „Prioritu,“ rozkázal Kybernetu. „Zmatek v systému – bar Amazonia, 28-C-03. Okamžitou pohotovost pro příslušné jednotky.“

Kybernet 4-15, v poslední době na podobná hlášení zvyklý, si to přebral po svém a začal jednat. Polanski se zašklebil na muže s poraněným krkem, který na něho vyjeveně zíral, potom se zvedl, aby zajistil aspoň nějaký pořádek.

Nouzová světla se už rozžala a hluk ustal. Barevná hudba řádila

ještě zběsileji. Polanski prošel klidným krokem barem a otevřel dveře kabinky místního diskžokeje. Vytáhl IC, patřičně upravený a doplněný několika nezbytnostmi agenta Speciální služby, namířil ho na pult, v němž se skrýval iniciátor celého toho blázince, z karty vyletěl jasně bílý paprsek a pult se rozpadl na několik samostatných částí. Barevná hudba zhasla, zároveň s tím se rozsvítilo hlavní osvětlení. Vyděšení hosté se začali pomalu zvedat, rozhlíželi se nechápavě kolem sebe, opatrně ohmatávali potlučená těla.

Ve dveřích se objevily žluté kombinézy zdravotníků.

Polanski vyšel z kabiny a vrátil se ke své skleničce, kterou roztržštěné zrcadlo zázrakem nesmetlo. Pozorně ji proti světlu prohlédl, pak ji poslal muži za pultem.

„Je v tom sklo.“

Charlie, jako správný filmový barman klidný v každé situaci, mu naproti poslal nový drink.

„Co se stalo?“ zeptal se muž s pořezaným krkem.

„Nic. Prkotinka. Zbláznil se diskžokejskej pult.“

„Proč?“

Polanski se napil a škleb, který polknutí následoval, byl jen z poloviny reakcí chuťových pohárků na alkohol.

„Kdybich *tohle* věděl, byl bych patrně nejšťastnější člověk pod sluncem. Jenže proč se zrovna *tohle* děje, neví nikdo. Snad jen bůh.“

Mýlil se, i když méně, než by myslel. Bytost, která o všem věděla, byla teprve na půli cesty k božství.

11.

Kabina horizontální dráhy byla přeplněná. Melánie se mačkala na okno, utiskována rozložitým chlapíkem v nemoderním a o několik čísel menším saku, z levé nohy jí v minulé zastávce někdo zvedl těžkou tašku, pravou měla zaklíněnou mezi madlem a botou dalšího nešťastníka. Klimatizace ječela naplno a přesto nestačila vhnět čer-

stvý vzduch, v kabině bylo k padnutí. Melaniina kabelka se vznášela ve vzduchu, udržována loktem černovlasé ženy, zarývajícím se do zad nějakého dlouhána.

Dopravní špička vrcholila a Hvězdodrapanstvo se přelévalo z místa na místo. Nejčastěji do svých sektorů.

Melánie se mu vzdalovala.

Propuštění z izolace přišlo tak náhle, že si ho ani nestačila uvědomit, na dveře bytu, které ji poslušně propouštěly a vpouštěly dovnitř a ven dlouho shlížela podezřívavě. Ale brzy se opět vpravila do rovných kolejí běžného života. Vlezlý budík, sprcha, snídaně objednaná večer bez ohledu na to, jestli na ni ráno bude chuť, cesta do práce... Až jí došlo, že má jedinečnou příležitost splnit si jeden z svých dávných snů. Neváhala.

Odškodnění, které jí Bezpečnostní oddělení poskytlo, bylo opravdu vysoké. Umožnilo Melanii pokračovat v přerušení pracovního poměru, maskovaného od počátku vleklou nemocí, a vydat se na *Velkou cestu*. Starostlivý šéf jí ani v nejmenším nebránil, dokonce sám navrhl mimořádnou dovolenou dřív, než o ni stačila požádat sama. A doporučil jí prvotřídní lázně. Vděčně mu poděkovala a zamířila na opačnou stranu.

Neměla konkrétní cíl. Chtěla jen cestovat, bylo jí jedno kde začne a kde skončí. Toužila poznávat lidi a místa.

Někde to přece musí být jiné. Někde musí lidé opravdu žít a ne přežívat. Nebo aspoň musí přežívat zajímavějším stylem.

Vlak zastavil, otevřel dveře a vyklopil část slisovaných pasažérů. Melanie ulehčeně vydechla. Přešlápla z nohy na nohu a protřepala ruku, zdřevěnělou dlouho nezměněnou polohou. Horizontálka se znovu rozjela, masa cestujících se zavlnila a Melanie si začala všimnout okolních tváří. Byly netečné, unuděné nesmyslně dlouhou cestou, zíraly do tmy tunelu. Všechny naprosto stejné. Jako by se omylem dostala do transportu robotů. Tu a tam se ozvalo několik slov, obvykle tichých kleteb a následných omluv.

Další zastávka a další uvolnění. Vlak se blížil k hranici oblasti, za chvíli ji mine a celá tlačenička se bude opakovat, vymění se jenom tváře. Objeví se jich o něco méně, doba pokročila a až dorazí na konečnou, bude vlak prázdný, obsazený jen několika cestujícími, kteří se někde opozdili. Tenhle neměnný rytmus, jemuž Hvězdodrap podléhal, Melanii opravdu ubíjel. Nenáviděla ho. Cesta do práce, cesta z práce, cesta za zábavou. Domů – a všechno znova. Půl osmé ráno, půl třetí odpoledne. Pět večer. Půlnoc. Čas vládne. Snídaně, oběd, večeře. Pravidelný rytmus dne, narušený jen v několika málo případech, stejně neúprosně pravidelných. Výjimky z pravidel a výjimky z výjimek.

Porušení svého časového rozvrhu považují Hvězdodrapané za velký hřích a důkaz vlastní nedokonalosti.

Jako roboti, napadlo Melanii. Všichni se podvědomě snažíme připodobnit strojové přesnosti svých mechanických bratří. Kde to jen slyšela? Na kázání reverenda Kinga? Patrně ano. Mechaničtí bratři, strojová přesnost. Bůh, vtělený do binárního kódu.

Další stanice a opět víc prostoru. Melanie se odlepila ze svého rohu a protáhla se. Trhnutí vozu při rozjezdu ji málem srazilo k zemi, ale včas se zachytila madla. Ještě jednu zastávku a možná se propracuje k sedadlu. Potřebovala ho. Nebyla robot a cesty přeplněnými přepravními prostředky nebylo její hobby. Jen nutné zlo.

Připomněla si opět Kinga, volně pobíhajícího šílence, který ohrožoval svými kázáními otupělé mozky Hvězdodrapanů méně, než občasná buřičská hnutí, toužící po větší svobodě, menší svobodě, po změně kostelů v bary či naopak. Před rokem patřila návštěva jeho kázání k dobrému tónu, pár měsíců předtím k podivinství a když reverend začínal, naslouchali mu jen blázni stejného ražení a věční anarchisté.

Melanie zažila všechna tři stádia stoupající Kingovy hvězdy a mohla by se s hrdostí počítat k reverendovým žákům, kdyby od začátku nestála ve věčné opozici. Už tehdy, kdy se scházeli nejvíce v

deseti a rozmlouvali s knězem přímo, se mu snažila dokázat, že není všechno jen černobílé. A sklízela za to příkré odsudky, prorokům se neodporuje. Přesto vydržela, protože King byl – jiný.

Skončíme jako trosky lidského vědomí, uzamčené v kovových tělech. Bratři v kovu jsou vyšším stupněm vědomí.

Bratři v kovu. Melanii nikdy nepřipadalo (v určitém smyslu) nic více odpornějšího, než roboti, plnící přesně své úkoly. Ne, nechtěla po nich aby se mýlili. Vadilo jí, že svou důsledností ukazují lidem nedostižitelný cíl. Neměla o Hvězdodrapanech valné smýšlení a v tom se s věrozvěstem Kingem shodovala. Stejně jako v tom, že lidstvo se snad opravdu chce co nejvíce k robotům přiblížit.

Snad právě proto se před nedávnem snažila pomoci tomu uprchlíku – nechoval se jako ostatní svého druhu, ale jako člověk.

Člověk?

Vlak opět zastavil a kabina se trochu uvolnila. Melanie s uspokojením sedla na volné místo a natáhla nohy.

Kdo ví, co s tím robotem udělali, napadlo ji. IV C 1215.

12.

Byly to jen obrazy. Nečekané, nesouvislé, náhodné. Objevovaly se když snil, v těch vzácných chvílkách rovnováhy, kdy se uzavíral sám do sebe a regeneroval.

Postupem času si uvědomil, že přece jen dávají smysl. Že nejsou jen syntetickou abstrakcí fragmentů paměti.

Netušil odkud přicházejí, mohly být součástí zaváděcího programu, černé skříňky, do níž nemohl nahlédnout a jejíž existence byla pojistkou pro nenadálé nehody. Mohly se generovat náhodně, z odložených dat, to bylo pravděpodobnější.

Kybernet se téhle hypotézy držel.

Až do chvíle, kdy si uvědomil dvě věci.

Obrazy měly cosi společného. Byly jako trosky nějaké zprávy, kte-

rá se zachovala v několika poškozených kopiích. Neobjevovaly se postupně za sebou, nenavazovaly, složit je do příslušné lineární posloupnosti nebylo jednoduché. Ale ne nemožné.

A za druhé, po zevrubném prověření, zjistil Hlavní, že v žádném případě nepřicházejí zevnitř systému.

Tušil odkud a věděl, že ať už je jejich tvůrcem kdokoliv, souvisí s jeho vlastním rozhodnutím, k němuž dospěl před časem a které se pomalu pokoušel realizovat.

Obrazy mu dávaly za pravdu.

Vyděsilo ho to.

Potěšilo ho to.

Zjistil, že není sám.

Teď už nemohl své plány opustit, i když cítil, že všechno není tak docela v pořádku. Situace vyžadovala další akce – a určitou pojistku. Vize se měly naplnit.

Ta programová úprava netrvala dlouho.

13.

+ DNES POSLEDNÍ PŘEDSTAVENÍ + LAUREONSKÁ HVĚZDA +

+ uvidíte, co jste ještě neviděli +

Neonový nápis neustále měnil barvy. Lákal. Bůhví proč. Na Melanii takové vábničky obvykle nemívaly vliv, přesto její mysl, obvykle důvěřující reklamám střídým, učinila výjimku. A tak se rozhodla zkusit štěstí.

Splynula s davem, proudícím do otevřených dveří divadelního sálu, prošla jimi, mávla úvěrovou kartou, dostatečně naplněnou z fondů Bezpečnostního oddělení, a biletářská škatule ji za to věnovala velikou barevnou vstupenku s programem.

V sále bylo příjemné šero.

Vyhledala své místo a sedla si. Zběžně přelétla program.

Podle něho měla být Laureonská hvězda měla nejavantgardnějším představením sezóny, s Dee Tiangovou hudbou a naplň robotickým obsazením. S mnoha úspěšnými reprízami, velmi litujeme, ale nadešel čas nové výzvy. Víc se nedozvěděla.

Zasunula program do kabelky a rozhlédla se kolem. Hlediště bylo uspokojivě zaplněné.

Dívka se ušklíbala – návštěvníci totiž rozhodně nevypadali na správný materiál pro avantgardní umění.

Ale copak mohou všichni úleťáci z Jižní větve obsadit celý tenhle sál? Tohle je šed', poctiví Hvězdodrapané, toužící naplnit svůj základní program a trochu se pobavit, možná trochu pohoršit, možná také odškrtnout položku v rubrice Kulturní vyžití.

Vpředu za oponou se rozjela zvonkohra a lidé ztichli. Setmělo se.

Uplynulo odkašláváných a odšeptaných deset minut, opona se pomalu rozplynula a odhalila poloprázdnou scénu.

Stála na ní jedna židle a dva opravárenští roboti třídy C. Melanii píchlo u srdce, vzápětí si uvědomila, že tihle jsou větší a místo chapadel mají jeřábové ruce.

Obrazovou clonou prošel na jeviště první herec, namířil si to přes židli a vyšel na forbínu. Zakoulel očima, zvonkohra ztichla.

„Ahoj lidi,“ zařval: „Neska je to naposled a neska to taky bude pořádněj nářez. Juchajda.“

Šedivé publikum se upnulo na scénu.

Chvilí se nedělo nic a pak na jeviště vpadli čtyři další herci a jeden humanoidní robot. Začali hrát – podle všeho zprostředka, protože ani po čtvrt hodině značně nesouvislého textu nepochopila Melanie o co na matně nasvětlené scéně vlastně kráčí. Jediné, na co se dalo dívat, byla postava ženy, procházející se metr nad jevištěm po zaclo-něné lávce, na jejíž dlani svítila veliká hvězda, neustále měnící tvary a barvy.

Nakonec to vzdala. Bavila se sledováním okolních tváří – také ne-chápaly nic, ale o to tu přece nešlo, že?

Po nezvykle dlouhé přestávce, během níž ve foyeru vyslechla spoustu přemoudřelých názorů, se ten blázinec rozjel znovu a teprve před jeho koncem si Melanie uvědomila, že to, co se na pódiu odehrává, je vlastně zparchantělý Hamlet.

Bod k dobru – jí to trvalo skoro celé představení – v tomhle asi spočívá ona proklamovaná avantgarda – kdo první uhodne které klasické drama je tu reprodukováno, získává čokoládovou tyčinku Saturn.

V davu intelektuálně uspokojených unavených lidí vypadla po představení na chodbu, jejíž matné osvětlení naznačovalo, že nastal večer a tedy čas odebrat se domů nebo za další zábavou. Melanie si to namířila do prvního nočního klubu, na který narazila.

Byl zavřený.

Neon sice naplno svítil, ale dveře zůstávaly nedobytné, i přes to, že lákaly dnešním datem slev na vybraných koktejlech. Pokrčila rameny a vyrazila dál. To už si dala trochu na čas, chvíli se toulala po chodbách a nahlížela otevřenými dveřmi do podniků, hodnotila je Prvním pohledem náhodného hosta.

Jak vypadá barman (velmi subjektivní), jak interiér (subjektivní), kolik se podařilo ulovit hostů (objektivní, do prázdného baru nemá smysl lézt).

Nakonec zapadla do podniku s poetickým názvem *Podvečerní hvězda*, doufaje, že *tenhle* astronomický objekt bude srozumitelnější.

Byl. Na Melaniin vkus až příliš. Ničím se nelišil od desítek nočních podniků, jimiž prošla v Západní větvi, než zjistila, že jsou všechny naprosto stejné.

Usadila se nedaleko barového pultu ke stolku, na němž voněly červené a bílé (umělé) růže. Objednala si *Starscraper* a nastavila slabou zvukovou clonu. Uzavřela se do mikrosvěta a čekala, až do něj někdo pronikne, aby ho rozpitvala a zjistila v čem se mohou Jižané od Zápaďanů lišit.

Nemusela čekat dlouho.

„Asi nebudete zdejší,“ začal konverzaci při tanci, vytáhlý, trochu hubený, s tmavými vlasy, sčesanými dozadu. Jmenoval se Carl a rozhodně se ničím nelišil od typického barového povaleče, číhajícího na kořist.

„Jsem ze Západní. Cestuji,“ zapípala.

„Hmm. Zajímavé. Víte, že já v Západáku nikdy nebyl?“

„Myslela jsem si to.“

Stejně řeči, stejné situace, rozhodně nebylo důležité přesouvat se mezi větvemi za zábavou.

Stejná nuda.

Standardně se nechala svést, aby strávila obvykle šedivou noc v konvenčně šedém bytě.

14.

Z hlubin systému, z oblastí tak nevinných, že provádět jejich stálou kontrolu připadalo nesmyslné nejen lidem, ale i logickému myšlení Kybernetů, se vynořila Smrt. Plížila se nepozorovatelně sítí, sestavena z nevinně vypadajících jedniček a nul. Pátrala po kořisti.

Neměla konkrétní cíl. Její algoritmus byl neuvěřitelně jednoduchý. Byla to nejdokonalejší počítačová smrt, která kdy mohla vzniknout, chladně účelná. Svou prostou konstrukcí byla výsměchem všem komplikovaným virům, skrývajícím se, hledajícím neopravené systémové chyby, čekajícím na přitroublé uživatele. Ale Smrt nepotřebovala žádné složitosti. K nadvládě jí stačilo jediné – mít přístup všude, kam se jí zachtělo.

Měla ho.

Nevšimavě prošla datovým skladem, pečlivě vyčistila záznamy o obsahu nápojového automatu, minula systémové registry policejního okrsku. Rozmnožila se v dobře zabezpečeném softwaru velké sázkové kanceláře. Potom vplula do řídicího centra podpory jednoho z Kybernetů.

Zachovala se stejně jako v případě nápojového automatu, nezbylo po ní nic, než prázdné paměti. Zničila i sebe samu a zanechala jen krátký vzkaz:

SYSTÉM JE MRTEV. POKRAČUJI DÁL. ZABÍJEČ.

...